

1. Parlem?

Text narratiu

Abans de llegir...

- De quines maneres ens podem comunicar les persones?

- Quines noves tecnologies han revolucionat el món de la comunicació aquests darrers anys?

- Abans de llegir la lectura *L'Albert i els coloms missatgers* contesta aquestes preguntes:

– Què et suggereix el títol? _____

– Creus que deu ser una història actual? _____

– Per què? _____

– Tens mòbil? Sí ☐ No ☐

- Si has contestat SÍ, t'ha costat gaire que te'l regalessin? _____

- Si has contestat NO, t'agradaria que te'n regalessin un? _____

- Marca amb una creu la frase correcta:

- ☐ Avui dia la majoria de gent es comunica amb coloms missatgers.
- ☐ Avui dia tenir coloms missatgers s'ha convertit en una competició, un esport.
- ☐ Avui dia tots els coloms porten algun missatge anellat en una pota.

L'ALBERT I ELS COLOMS MISSATGERS

Un mòbil, si us plau

Els seus pares prou que li havien dit:

—Treu-t'ho del cap, Albert, això no t'ho regalarem. Faràs deu anys! Encara ets massa petit. Però l'Albert tenia l'esperança que algú de la família cediria als seus desitjos.

Aquell any havia estudiat de valent. Molts dies no havia baixat a jugar amb els seus amics amb l'única finalitat de millorar les seves notes. Perquè l'Albert encara confiava que davant unes qualificacions excel·lents s'estovarien els cors i la butxaca dels seus pares.

Era tan estrany demanar un mòbil a la seva edat? Molts dels seus amics en tenien: s'enviaven missatges, es comunicaven amb paraules clau, i quan la mare el volgués cridar per dinar, ja no seria necessari que sortís a la finestra i comencés a cridar als quatre vents:

—Albeeeeeeeeert! A dinaaaaaaar!

L'Albert sempre arribava a taula quan la sopa ja era freda i pel damunt surava un tel que la seva mare li feia empassar mentre rondinava:

—Estic tipa de cridar-te. A veure si estàs més al cas. Jugant, jugant, un dia se't farà fosc.

—Veus, mare? Si tingués un mòbil això no passaria. Em faries tres trucades i jo ja sabria que ets tu. Fins i tot tindria temps de parar taula.

—Ja saps com pensem, nosaltres. El telèfon només s'ha de fer servir per a una necessitat.

—Aquest any he millorat les notes... A més, dona seguretat.

L'Albert esgotava tots els arguments, però els seus pares eren molt estrictes en aquestes coses. Quan deien que no a una cosa, no hi havia res que els fes canviar de parer. Aguantaven el tipus encara que els costés.

Però... estava a punt de fer deu anys, i no ho podia donar encara tot per perdut. Qui sap si l'avi, que a cada festa d'aniversari se li presentava amb alguna sorpresa, aquest any li concediria el seu desig! [...]

La festa d'aniversari

A l'Albert sempre li havia agradat la festa del seu aniversari.

Aquell any havien decidit ajornar-la fins diumenge. D'aquesta manera s'hi afegirien els amics de cada estiu, que ja havien començat a arribar a començament de setmana. [...]

Aquell any havien preparat el jardí amb tota mena de garlandes. Els seus pares havien fet pastissos de tota mena: de xocolata, de poma, de melmelada, de llimona, de formatge... Hi havia begudes refrescants per tots els racons.

L'Albert estava neguitós, no ho podia evitar, complia deu anys i això ja començava a ser una mica seriós. [...]

Començaven a arribar tots els seus amics i l'Albert va anar a rebre'ls com a bon amfitrió.

L'Albert ja sabia que, més o menys, els regals serien com cada any: capsos de colors, llibres, algun joc nou que havia sortit, una gorra... Però com que havia fet córrer la veu que segurament l'avi li regalaria el mòbil, tenia l'esperança que algú es recordés dels complements.

I va ser precisament el Roger, a qui de fet no sabia ben bé per què havia convidat, qui li va portar una funda a prova de cops.

Mentre l'Albert la desembolicava davant la mirada encuriosida de l'Aina, el Roger, amb cara de suficiència i ensenyant el mòbil que duia enganxat al cinturó, li va dir:

—Aquesta funda està feta expressa per a tu. Ho aguantarà tot. Les teves corredisses, les caigudes de la bicicleta... i, si la tanques bé, fins i tot pot ser submergible.

De fet, encara que amb el Roger no fossin ben bé allò que se'n diu amics, era el primer que l'obsequiava amb un objecte que serviria per al regal tan esperat. Així que, amb molta amabilitat, li va respondre:

—Gràcies, Roger; és tot un detall per part teva.

Es va sentir un «pip». El Roger va desenfundar el seu mòbil i mentre teclejava va exclamar:

—És la Berta! Es retardarà una mica. Hi ha un embús a la carretera. [...]

La festa anava d'allò més bé, però tot es va aturar quan per la porta del jardí van aparèixer els avis de l'Albert. Algú havia fet córrer la veu que era l'avi el qui li regalava el mòbil. I ningú no es volia perdre la reacció dels seus pares, que feia tant de temps que s'hi oposaven.

—Ho sento, Albert, se'ns ha escapat el tren i hem hagut d'esperar el següent. Volíem telefonar però hem pensat que estaries molt entretingut amb els teus amics i no notaries el nostre retard.

—Podies estrenar el meu regal.

—El teu regal?

—Sí! El mòbil.

—El mòbil? Ara hi caic! Quasi me n'oblidava. Carme, dona el regal a l'Albert, que està impacient.

e n o r i b y c h z s f a

Els pares de l'Albert, el Pere, l'Aina i els avis es van mirar amb aires de complicitat. L'àvia Carme es va treure un paquet de dins la bossa molt ben embolicat, amb unes lletres grosses que deien: MOLT FRÀGIL. Al voltant seu, s'hi va fer una rotllana de cares encuriosides.

L'Albert estava neguitós, mirava els seus pares i l'avi una vegada i una altra. S'havien posat d'acord? Allò no podia ser. Nerviós, va desembolicar el regal.

—Un termos! Avi, on és el mòbil?

—Tu, busca —va dir l'avi mentre feia l'ullet al seu fill.

L'Albert havia vist termos com aquell algun cop. No era el típic de portar el cafè amb llet. Era una mica més gros. El seu pare en tenia un de semblant que feia servir quan, per la feina, havia de dinar fora de casa.

—Que l'obri! Que l'obri! —cridaven tots els nens mentre picaven de mans i peus.

L'Albert coneixia les sorpreses del seu avi, i tenia el pressentiment que aquella no seria tan agradable com les dels altres anys. Però davant la insistència de tanta colla de badocs, va optar per començar a destapar aquella mena de termos carmanyola.

—Cotó fluix?

—Busca més, Albert, busca més —va insistir l'avi amb aire satisfet.

L'Albert va posar la mà dins del cotó fluix i en va treure dos ous que va enlairar davant la mirada atònita de tothom.

—Dos ous! —va exclamar decebut.

—Dos ous? De qui deuen ser? —va afegir el Roger, amb un cert aire sorneguer. [...]

Llavors, l'avi de l'Albert se li va acostar molt a prop i va explicar:

—Aquests dos ous no són de gallina, com els de les truites que us fan els vostres pares a casa. Com podeu veure són més petits. Són ous de coloms missatgers.

—Ja no n'hi ha, de coloms missatgers —va dir la Berta mentre guardava el seu mòbil a la motxilla.

—Sí que n'hi ha. I aquests dos ous són dels millors coloms del món. [...]

L'Albert no sabia què dir. Acabava de tenir el disgust més gran de la seva vida. I per acabar-ho d'adobar, se sentia ridícul davant de tots els seus amics.

ANNA VILA: *L'Albert i els coloms missatgers*. Barcanova

Activitats

1. Explica el que havia fet l'Albert aquell any perquè li regalessin un mòbil:

2. Escriu els arguments amb què l'Albert vol convèncer els seus pares perquè li comprin un mòbil i afegeix-ne un altre:

3. Marca amb una creu com se sentia l'Albert el dia del seu aniversari, abans de l'arribada de l'avi:
 - ☐ Estava content perquè feia deu anys.
 - ☐ Estava il·lusionat perquè pensava que el seu avi li regalaria un mòbil.
 - ☐ Ja sabia que ningú no li regalaria cap mòbil.
 - ☐ Sabia segur que tindria el mòbil esperat.
 - ☐ Estava tip que els seus amics li ensenyessin el mòbil quan ell no en tenia cap.
 - ☐ No li agradava que li fessin regals.
 - ☐ Només pensava en el mòbil que tindria.
4. I ara marca les frases que descriuen millor com es devia sentir l'Albert quan el seu avi li va regalar dos ous de coloms missatgers:
 - ☐ Va quedar tan parat que no va saber què dir.
 - ☐ Es va sentir el nen més desgraciat del món.
 - ☐ Va pensar que, si era un regal de l'avi, de segur que seria divertit criar coloms.
 - ☐ Estava decebut, però de seguida li va passar el disgust perquè tenia una cosa diferent de les que tenien els seus amics.
5. Escriu semblances i diferències entre la comunicació amb un mòbil o amb coloms missatgers:

SEMBLANCES	DIFERÈNCIES

Text expositiu

Abans de llegir...

- Escriu el nom dels teus amics amb qui et comuniqués més sovint:

- Parlant cara a cara: _____
- Per correu electrònic: _____
- Per telèfon: _____

LA COMUNICACIÓ

La comunicació és la transmissió d'informació d'un emissor (qui envia la informació) a un receptor (qui la rep). Els éssers humans ens comuniquem mitjançant el llenguatge, mentre que els animals ho fan amb sons, gestos, danses, olors, colors, etc.

En tota interacció amb els altres hi ha algun acte de comunicació: conversem, riem, plorem, llegim, callem, mirem la televisió, escoltem la ràdio, escrivim, ens connectem a internet... Totes aquestes activitats impliquen comunicació.

En tot acte comunicatiu hi ha:

- L'**emissor**, que és aquell que expressa, comunica, escriu, etc., alguna cosa, és a dir, emet un missatge.
- El **receptor**, que és aquell que escolta, llegeix, etc., alguna cosa, és a dir, el qui rep un missatge.
- El **canal**, que és el mitjà de comunicació que connecta l'emissor i el receptor. Pot ser l'aire, en el cas de la veu, o el fil telefònic, en el cas d'una conversa per telèfon.
- El **codi**, que és el conjunt de signes utilitzat i ha de ser el mateix per a l'emissor i el receptor. En són exemples els sons de la llengua oral i les lletres de la llengua escrita.
- El **missatge**, que és la informació que l'emissor transmet al receptor.

MITJANS DE COMUNICACIÓ ACTUALS

Si tenim algú a prop, hi podem parlar tranquil·lament sense necessitar res més. En canvi, si som lluny l'un de l'altre, ens farà falta algun aparell dels quals podem gaudir actualment:

- **Telèfon:** és un aparell que es connecta a la xarxa telefònica mitjançant un cable i ens permet parlar amb algú que és lluny. Hi ha telèfons sense fil, que van amb bateria, però que per funcionar han de tenir la base a prop i, a més, aquesta ha d'estar connectada a la xarxa telefònica i a la xarxa elèctrica.
- **Telèfon mòbil:** és un telèfon, però funciona amb bateria i no ha d'estar connectat a la xarxa telefònica, perquè la informació es transmet per mitjà d'ones que controlen les antenes de telefonia i els satèl·lits. A més de poder conversar, els telèfons mòbils actuals tenen moltes altres prestacions: enviar i rebre missatges escrits, imatges i altres arxius, fer fotografies, escoltar música, navegar per internet, jugar, etc.

A més de la comunicació entre dues persones, hi ha mitjans de comunicació que permeten arribar a molts receptors anònims alhora. Són els anomenats mitjans de comunicació de massa, com ara aquests:

- **Ràdio:** permet transmetre so a distància mitjançant ones. La programació inclou informatius, espais musicals, debats, programes d'entreteniment, retransmissions esportives, etc.
- **Televisió:** permet transmetre so i imatges en moviment a distància mitjançant ones de ràdio. La programació de la televisió és molt variada i inclou informatius, pel·lícules, programes d'entreteniment, esports, documentals, etc. Alguns d'aquests programes poden ser en directe i d'altres no.
- **Cinema:** permet transmetre so i imatges en moviment que s'han enregistrat prèviament com ara pel·lícules o documentals. El cinema es pot veure en sales de cinema o també en DVD o internet.
- **Prensa:** és la publicació que surt cada dia, setmana o mes i que informa de les notícies d'actualitat més destacades. Generalment, cada publicació organitza la informació en seccions: política, economia, societat, cultura, oci, etc.
- **Llibre:** és una obra literària (novel·la, poesia, assaig, etc.) impresa en paper. També hi ha llibres digitals, que es poden llegir en un dispositiu electrònic específic o també en les tauletes o telèfons mòbils (per mitjà d'una aplicació).
- **Internet:** és un mètode d'interconnexió de xarxes que permet transmetre informació instantàniament a qualsevol lloc on hi hagi xarxa. Es poden enviar tant missatges de text com fotografies. Es poden consultar webs de diversos tipus, jugar a jocs, mirar-hi programes de televisió, pel·lícules, consultar informació per ampliar algun tema, etc.

Activitats

1. Classifica els elements de la comunicació que intervenen en aquests actes comunicatius, seguint l'exemple:

A. L'Oriol diu a la Marta: «Vols venir al cine amb mi?».

B. En Marc i l'Anna parlen pel mòbil i l'Anna diu: «Hola, Marc! Com estàs?».

C. La Mònica escriu un correu electrònic a una amiga que diu: «Per molts anys! M'he recordat que és el teu aniversari!».

	EMISSOR	RECEPTOR	CANAL	CODI	MISSATGE
A	L'Oriol	La Marta	L'aire	Llengua oral	Vols venir al cine amb mi?
B					
C					

2. Respon aquestes preguntes sobre els mitjans de comunicació:

- Quin és el més antic? _____
- Quins són els més moderns? _____
- Quins són els més utilitzats actualment? _____
- Quins són els que tu utilitzes més? _____

3. Calcula les hores aproximades que et passes setmanalment fent aquestes activitats i completa la graella. Després, pregunta-ho a tres companys i companyes més.

	TU	COMPANY/A 1	COMPANY/A 2	COMPANY/A 3
Mirant la tele				
Navegant per internet				
Llegint un llibre				
Parlant per telèfon				

Còmic

Activitats

1. Per a què es fan servir els coloms missatgers avui dia?
2. Com s'ho fan els amos dels coloms per saber el recorregut que fan?
3. Per què et sembla que la Laura fa canviar l'actitud de la Berta?

Endevinalles

Una caixa parladora
que es passa el dia xerrant.
Una caixa cantadora
que es passa el dia cantant,
donant música a tota hora
i molts cops atabalant.

És una cosa potent
que, sense cames ni ales,
corre i vola travessant
abismes, rius, mars i muntanyes.

El camp és blanc,
la llavor és negra;
cinc són els bous
que menen la rella.

Soc una cosa impalpable,
no faig soroll de cap mena,
arreu soc molt poc estable
i em trenca qui m'anomena.

No soc cos, soc invisible.
Mes, si convé, em faig sentir.
I és un gran pocavergonya
tot aquell que em falti a mí.

L'un creu ésser superior,
l'altre inferior es creu,
sens dir-se mai res s'estimen
I es besen cada moment.

CARME ALCOVERRO: *El llibre de les endevinalles*. Barcanova

Activitats

1. Resol aquestes endevinalles de Carme Alcoverro. Totes fan referència a coses relacionades amb la comunicació:

	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

2. Quines t'han costat més de resoldre?

3. Explica quin procés segueixes per resoldre endevinalles:

Primer _____

Segon _____

Tercer _____

Avaluació

1. Marca amb una creu la resposta correcta:

- Quin regal espera amb il·lusió l'Albert?

- ☐ Un joc d'ordinador
- ☐ Un colom missatger
- ☐ Un telèfon mòbil
- ☐ Unes vambes de marca

- Quin regal li fa l'avi?

- ☐ Dos ous de colom missatger
- ☐ Dos ous d'estruç
- ☐ Dos ous de gallina
- ☐ Dos ous de colom de carrer

- Què li regala en Roger?

- ☐ Una motxilla de moda
- ☐ Un termos per portar el dinar
- ☐ Una pel·lícula de ciència-ficció
- ☐ Una funda de mòbil

2. Completa la graella amb explicacions breus:

MITJÀ DE COMUNICACIÓ	EN QUÈ CONSISTEIX	ÚS ACTUAL
telèfon		
telèfon mòbil		
llibre		
premsa		
ràdio		
televisió		
cinema		
internet		

Bibliografia

ANNA VILA: *L'Albert i els coloms missatgers*. Barcelona, Barcanova, «Sopa de Llibres», Sèrie Verda 83, 2003

L'Albert està a punt de fer deu anys i el regal que més desitja és un mòbil. Intenta que els seus pares es convencin que el necessita, però no ho aconsegueix. També prova d'explicar a l'avi els avantatges que suposaria tenir-ne un per poder enviar missatges i comunicar-se amb els amics. L'avi sembla prou convençut, però el dia de l'aniversari de l'Albert li regala dos ous de coloms missatgers!

CARLES CANO: *El secret de l'avi*. Barcelona, Barcanova, 2017

La Maria i en Miquel gaudeixen dels contes que el seu avi Nicolau s'inventa per a ells quan els visita o se'ls emporta d'excursió. Un bon dia els nens li pregunten en què s'inspira a l'hora de crear els contes, i ell els diu que li surten del cap i que seria capaç d'inventar-se tantes històries com cabells té. Els nens no perden l'ocasió de desafiar-lo perquè els continuï explicant històries.

MIQUEL PUJADÓ: *El genial oncle Anastasi*. Barcelona, Barcanova, «Pluja de llibres», 2018

En Gerard està molt content que el seu oncle Anastasi, un inventor molt especial, hagi de viure a casa seva durant una temporada, perquè amb ell la vida esdevé tan divertida com sorprenent: un canari pot esdevenir de la mida d'una àguila, un dinosaure escapat d'un somni pot passejar-se tranquil·lament pel veïnat... Els pares d'en Gerard no ho veuen tan clar tot plegat, i encara menys el senyor Sistachs, un veí malcarat que viu amb tres gats i odia els nens. Després de provocar innocentment unes quantes catàstrofes, l'oncle Anastasi emprendre un viatge pels països nòrdics i, en tornar, durà amb ell una sorpresa realment inesperada.